

Södervikskolan AB
info@sodervikskolan.se

2023-06-09

1 (19)

Dnr- SI 2023:1522

Beslut

efter regelbunden kvalitetsgranskning vid
Södervikskolan i Upplands Väsby kommun

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19-20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning på Södervikskolan avseende verksamhetens kvalitet i förhållande till mål och andra riktlinjer. Kvalitetsgranskning ska belysa hur väl skolorna klarar sitt uppdrag att ge varje elev förutsättningar att nå de nationella målen. Målen och riktlinjerna framgår framför allt av den läroplan och de kursplaner eller motsvarande styrdokument som gäller för utbildningen samt av skollagens bestämmelser om huvudmannens styrning och stöd.

Läsanvisning

Skolinspektionen bedömer skolans arbetssätt inom fyra områden samt huvudmannens styrning och stöd inom det femte området. Inom varje område bedöms om skolan uppfyller Skolinspektionens kvalitetskriterier i hög utsträckning, i flera delar eller i låg utsträckning. Om en skola bedöms uppfylla kvalitetskriterierna i låg utsträckning eller i flera delar anger Skolinspektionen ett utvecklingsområde. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs också av skolan. Om en skola bedöms uppfylla kriterierna i hög utsträckning begär inte Skolinspektionen någon redovisning men kan ge framåtsyftande kommentarer i beslutet.

Beslut:

Skolinspektionen bedömer att kvalitetskriterierna uppfylls vid Södervikskolan i följande utsträckning:

Rektors ledarskap

Rektorn leder och styr i hög utsträckning skolans utveckling.

Undervisning

Undervisningen främjar i flera delar elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn tillsammans med lärarna ser till att samtlig undervisning är strukturerad och varierad så att eleverna stimuleras och förmår upprätthålla sitt engagemang.

Trygghet och studiero

Skolan arbetar i flera delar så att utbildningen präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn tillsammans med lärarna och eleverna utformar ett arbete med studiero som bygger på ett gemensamt förhållningssätt, och att de åtgärder som vidtas för att upprätthålla studiero ger effekt på långt sikt.

Bedömning och betygssättning

Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i omdömen och betyg ges i hög utsträckning.

Huvudmannens styrning och stöd

Huvudmannen stödjer i hög utsträckning skolenhetens arbete med att ge eleverna en god och likvärdig utbildning.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den **2024-05-31** redovisa till Skolinspektionen vilka förbättringsåtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområdena.

Redovisningen skickas via e-post, till skolinspektionen@skolinspektionen.se, eller per post till, Skolinspektionen, Skolinspektionen, Box 23069, 104 35 Stockholm. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr SI 2023:1522) i de handlingar som sänds in.

Skolinspektionens bedömning

Nedan redovisas Skolinspektionens bedömning för respektive område.

Rektors ledarskap

Författningsstöd

1 kap. 5 §, 2 kap. 9-10 och 34 §§, 4 kap. 4-6 §§ skollagen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Skolans uppdrag, Varje skolas utveckling, 2.1 Normer och värden, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Rektorn på Södervikskolan leder och styr i hög utsträckning skolans utveckling.

Den sammanfattande motiveringen till beslutet är att rektorn genomför ett systematiskt kvalitetsarbete med fokus på både kunskapsresultat och värdegrund och att skolan arbetar med jämställdhet. Rektorn leder och organiserar det pedagogiska arbetet på ett tydligt sätt avseende rutiner och samverkan. Det sker också ett lärande i kollegiet som ger avtryck i undervisningen.

Rektorn följer upp, analyserar och utvecklar verksamheten systematiskt

Granskningen visar att rektorn följer upp resultat avseende kunskap och trygghet. Av granskningen framgår att rektorn följer upp kunskapsresultat vid läsårets två terminsslut samt i mitten av respektive termin i samband med klasskonferenser. Resultat avseende trygghet och värdegrund mäts via tre olika enkäter. Undervisningen följs upp genom lektionsobservationer och lärarna får återkoppling efteråt. Rektorn gör även spontana klassrumsbesök. Rektorn följer upp att värdegrundsuppdraget integreras i undervisningen bland annat genom de enkäter med värdegrundsfrågor som genomförs. Värdegrundsuppdraget integreras i undervisningen exempelvis genom att lärare uppmärksammar språkbruk och låter eleverna reflektera över historiska skillnader i värderingar. Lärare och representanter för elevhälsan beskriver även att arbetet med Lgr22 höjt medvetenheten om normer och att skolans arbete med ett anti-mobbingsprogram aktualiserat värdegrundsfrågor än mer.

Av granskningen framgår att resultaten analyseras. Rektorn beskriver i intervju att analysen görs av ledningsgruppen och rektorn. Personalen deltar även i analys av resultat vid två kompetensutvecklingsdagar. Kunskapsresultaten jämförs med resultat på nationella prov och över tid, med lägeskommunen och riket och i förhållande till socioekonomiska förutsättningar. I klasser eller grupper med lägre kunskapsresultat och motivation har skolan genomfört intervjuer med elever enskilt och även kartläggningar. I analysen beaktar rektorn också faktorer som har med undervisning och kompetens hos lärarna att göra, och konstaterar att det tidigare funnits ett samband mellan erfarna lärare och stabila kunskapsresultat, men att så inte är fallet just nu. Det framgår dock att rektorn anser att differentierad och tillgänglig undervisning gynnar elevernas kunskapsresultat. Även hur trygghetsfrågor påverkar kunskapsresultat analyseras, och för närvarande finns det faktorer kopplat till trygghet och säkerhet i årskurs 6 där samverkan med bland annat polisen och kommunen pågår.

Vidare framgår att rektorn fattar beslut om utvecklingsåtgärder och resursfördelning utifrån den analys som görs. Rektorn fördelar resurspersoner dit de behövs bäst och prioriterar att lägga resurser på bland annat utveckling av undervisningen, till exempel genom fortbildning och coachning av lärare för en mer tillgänglig undervisning och tidigare insatser för elever med stödbehov. Andra prioriteringar av resurser har handlat

om saker som bemannat skolbibliotek och en heltidstjänst som aktiverar eleverna till rörelse före, under och efter skoldagen.

Rektorn leder och styr ett medvetet arbete med jämställdhet

Granskningen visar att rektorn leder och styr ett medvetet arbete med jämställdhet på skolan. Av granskningen framgår att kunskaps- och trygghetsresultat, och andra värden kopplade till värdegrund, följs upp och analyseras utifrån variabeln kön. Rektorn har därför en nulägesbild av jämställdheten i utbildningen. Rektorn uppger att hen leder och styr jämställdhetsarbetet utifrån vad läroplanen anger. Insatser görs utifrån identifierade skillnader, exempelvis med hjälp av studie- och yrkesvägledaren för att höja pojkars kunskapsresultat och studiemotivation. I dagsläget visar offentlig betygsstatistik att pojkars meritvärde och andel pojkar som nått betygskriterierna i alla ämnen stiger på skolan och ligger högre än lägeskommunen och riket, även om flickor alltså ligger ännu högre. Elevhälsan har även haft en insats riktad mot negativt beteende avseende stereotypa mansnormer med en grupp elever. I intervjuer framgår att elever upplever att de mestadels behandlas lika oavsett kön och elever beskriver vidare att de talar om jämställdhet och normer inom olika ämnen eller inom ramen för anti-mobbningsprogrammet.

Det framgår vidare av granskningen att personalen har en medvetenhet kring jämställdhet och får fortbildning kring området. Av intervjuer med lärare framgår att de är medvetna om vikten av att motverka normativa föreställningar om flickor och pojkar. Lärare beskriver att de är uppmärksamma på hur de behandlar flickor och pojkar, exempelvis avseende tillsägelser eller val av exempel eller tilltal. Vidare framgår av intervjuer med representanter för elevhälsan samt lärare att de får fortbildning kring jämställdhet, exempelvis har en bok köpts in som personalen arbetat med kollegialt för att införliva jämställdhet i undervisningen. Det framgår också att jämställdhet fått ett ökat fokus på skolan det senaste läsåret, dels via arbetet med införandet av kunskapsområdet sexualitet, samtycke och relationer som är ämnesintegrerat, och även via anti-mobbningsprogrammet. Av granskningen framgår att rektorn leder och styr jämställdhetsarbetet, men att arbetet inte bedrivs fullt ut systematiskt. Skolinspektionen vill i sammanhanget framhålla vikten av att arbetet bedrivs strategiskt under tydlig ledning av rektorn.

Rektorn leder och organiserar det pedagogiska arbetet

Granskningen visar att rektorn leder och organiserar det pedagogiska arbetet utifrån tydligt fokus på skolans kunskaps- och värdegrundsuppdrag. Av granskningen framgår att rektorn skapat förutsättningar för samverkan mellan lärare både i form av fem års-

kursblandade arbetslag men även via flertalet ämneskonferenser per termin. Elevhälsan ses veckovis och samverkan mellan lärare och elevhälsans professioner sker både på individ, grupp- och klassnivå. Rektorn deltar i såväl klasskonferenser som elevhälsmöten. Lärare möts också i några pedagogiska konferenser per termin. Därtill ses alla medarbetare månadsvis inom ramen för skolans anti-mobbningsprogram med fokus på trygghets- och värdegrundsfrågor. Av granskningen framgår att personalen upplever rektorns ledning och organisering av skolans pedagogiska arbete som närvarande, engagerat och med tydligt elevfokus.

Av granskningen framgår att det sker ett kollegialt lärande som ger avtryck i undervisningen. Skolan har haft fokus på lektionsdesign de senaste åren och arbetet har utgått från en bok i ämnet specialpedagogik där specialpedagogen som skrivit boken bland annat har genomfört lektionsobservationer på skolan med efterföljande reflektionsamtal. Lärare har även auskulterat hos varandra med fokus på differentierad undervisning. Av lektionsobservationer samt intervjuer med lärare, representanter för elevhälsan och rektorn framgår att arbetet gett avtryck i undervisningen, men att det fortsatt finns behov av mer arbete med frågorna. Vidare har kollegialt arbete skett kring Lgr22 under ledning av förstelärare samt ett arbete med studiematerial från Specialpedagogiska skolmyndigheten kring matematiksvårigheter.

Av granskningen framgår även att skolans arbetssätt är tydliga och att nyanställda eller obehöriga lärare får adekvat introduktion. Av intervju med lärare framgår att de upplever att det finns tydlighet i vilka arbetssätt och förhållningsätt som ska tillämpas på skolan. Vid läsårsstart ges information och inskolning av ny personal och det framgår av intervjuer med såväl lärare som rektorn att ny personal både får skriftlig information vid anställningen i form av en personalhandbok och stöd i arbetet via utsedd mentor.

Undervisning

Författningsstöd

1 kap. 4 §, 3 kap. 2 och 5 §§, 4 kap. 9 § skollagen

5 kap. 2 § skolförordningen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Rättigheter och skyldigheter, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 5 Kursplaner

Skolinspektionens bedömer följande: Undervisningen främjar i flera delar elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden.

Den sammanfattande motiveringen till beslutet är att undervisningen stärker elevernas självförtroende och att innehåll och arbetssätt är anpassat efter aktuell elevgrupp. Eleverna får möjlighet till reflektion och att utveckla strategier för sitt lärande samt görs till viss del delaktiga i planering och utvärdering av undervisningen. Det varierar dock i vilken grad undervisningen är strukturerad och engagerande för eleverna. Eleverna ges vidare ett aktivt lärarstöd, men det ger inte alltid effekten att eleverna koncentrerar sig på skolarbetet.

Undervisningen stärker elevernas självförtroende och är anpassad efter aktuell elevgrupp

Granskningen visar att undervisningen stärker elevernas självförtroende och att lärarna har höga förväntningar på eleverna. Under de lektioner som observerats använder lärarna olika metoder för att stärka eleverna självförtroende, så som att ge beröm och uttrycka att de tror att eleverna klarar av de uppgifter de får. Lärare beskriver även i intervju att de bland annat arbetar med att avdramatisera och upprepa grunderna i ämnet för elever med sådana behov och att de därefter stöttat eleverna att avancera, vilket gett gott resultat. Elever berättar att de märker att lärarna tror på deras förmåga eftersom lärarna uttrycker att eleverna kan mer eller bättre, och även genom att de kan få svåra uppgifter. Det framgår vidare av granskningen att lärarna möter eleverna med höga förväntningar utifrån var varje elev befinner sig i sin kunskapsutveckling.

Av granskningen framgår att innehåll och arbetssätt är anpassat efter aktuell elevgrupp. Skolan har ett pågående arbete med att skapa en differentierad undervisning som möter elevernas olika behov, vilket består av att bland annat ge uppgifter som kan utföras i olika nivåer och utmana elever med mer avancerade uppgifter, så som uppgifter från nästa årskurs lärobok. Elever beskriver att de både kan få stöd och mer utmaningar i undervisningen efter behov. Resurspersoner används även strategiskt i undervisningen för att läraren ska kunna ge mer stöd till vissa elever i mindre grupper. Av intervjuer med lärare framgår att eleverna har tillgång till olika former av hjälpmedel så som bildstöd och inläsningstjänst. Lärare ger också riktat stöd till elever, exempelvis när de upplever att det är svårt att göra val eller genom att ge elever en uppgift i taget.

Undervisningen ger eleverna möjlighet till reflektion och viss delaktighet i planering och utvärdering

Granskningen visar att eleverna ges möjlighet till reflektion och strategier för lärande. Av lektionsobservationer framgår att elever får uppgifter och frågor där de får

möjlighet att tänka fritt utan givna svar. Lärare observerades också möta elevers felaktiga svar på frågor med nyfikenhet och uppmuntran. Lärare beskriver i intervju att läromedlen i flera olika ämnen innehåller övningar där eleverna ska reflektera kring innehållet och det finns också lärare som skapar uppgifter där eleverna ska reflektera över sitt eget lärande i ämnet. Vidare framgår att eleverna ges strategier för lärande och får ta ansvar i läroprocessen. Lärarna ger löpande återkoppling i stunden och berättar enskilt för eleverna hur de bedömts på inlämningsuppgifter och prov och vad de behöver utveckla vidare. Elever beskriver att de själva håller i sina utvecklingssamtal som handlar om hur de presterar i skolan samt att de även lär sig om studieteknik. Vidare uppger elever att lärare kan prata enskilt med elever och erbjuda dem stöd.

Av granskningen framgår vidare att eleverna till viss del görs delaktiga i planering och utvärdering av undervisningen. Lärare beskriver i intervju att de involverar eleverna i planering av det kommande arbetet genom att fråga om elevernas åsikter inför och under arbetsområden, genom att anknyta till sådant eleverna är intresserade av och genom att låta eleverna bestämma ordning på moment som måste ingå. Både lärare och elever uppger att eleverna får påverka ordningen, tidsåtgången och redovisningsformer, men eleverna beskriver samtidigt att det sker ganska sällan. Lärare uppger även i intervju att de använder flera olika sätt för att ta reda på hur eleverna upplever undervisningen. Bland annat använder de terminsvisa utvärderingar som eleverna får fylla i och de ställer även frågor till eleverna om vad de tycker om olika moment. Lärare uppger att det inte finns gemensamma riktlinjer för hur de ska arbeta med utvärderingar av sin undervisning, mer än att det ska genomföras. Av intervjuer med elever framgår att de får svara på frågor om vad de tycker om undervisningen ibland, bland annat inför utvecklingssamtal. Av intervjun framgår att det även finns elever som upplever att de inte får tala om vad de tycker om undervisningen och eleverna beskriver att det kan bero på att lärare gör olika. Angående utvärdering av undervisningen anger rektorn att lärarna förväntas utvärdera undervisningen och att frågan tas upp på medarbetarsamtal, men rektorn uppger även att lärarna inte behöver redovisa resultaten för rektorn.

Det varierar i vilken grad undervisningen är strukturerad och stimulerande

Granskningen visar att det varierar i vilken grad undervisningen är varierad och stimulerande, eleverna ges ett aktivt lärarstöd men det är inte alltid det ger effekten att eleverna koncentrerar sig på skolarbetet. Av de lektioner som observerats och av intervjuer med lärare framgår att undervisningen oftast präglas av en variation i uppgifter och aktiviteter så att lektionerna har variation och balans. Elever får arbeta enskilt, i par och i grupp samt i olika former av aktiviteter så som att lyssna, skriva och

mer lekfulla former som frågesport. Dock framgår av observationer och intervju med representanter för elevhälsan att elever kan tappa fokus eller bli trötta om moment blir för långa, så som långa genomgångar eller enskilt arbete under längre stunder. Av lektionsobservationer framgår att lärare oftast arbetar efter en känd struktur, men att det finns elever som trots det upprepat tappar koncentrationen på uppgiften eller ägnar sig åt annat. Lärare beskriver att de ger ett aktivt lärarstöd, vilket också observerades under de flesta lektioner där lärare stöttade såväl elever som arbetade fokuserat som elever som inte kom igång med uppgifterna. Men lärarstödet gav inte alltid effekten att eleverna kom igång eller bibehöll engagemanget för uppgifterna.

Av granskningen framgår att skolan har fokus på arbete med lektionsdesign och differentierad undervisning. I det ingår att skolan enats om gemensam form på inledning av lektionen med angivelser i skrift på tavlan, tidsåtgång och ibland också syfte eller mål. Av intervjuer med lärare framgår att det också finns ett arbete kring sammanfattande lektionsavslut, så kallat målsnöre, men att det inte alltid tillämpas. Elever beskriver i intervju att de ibland gör så kallade utträdesbiljetter i syfte att läraren ska uppfatta huruvida eleverna lärt sig under lektionen. På de lektioner som observerats använder sig lärarna av den gemensamma inledningen, men strukturen och flödet i arbetsgången därefter skiljer sig. Av intervjuer med representanter för elevhälsan och rektorn framgår att de anser att det fortsatt finns ett behov av mer struktur avseende bland annat längd på moment, men även hur lärarna kan väcka elevernas intresse och bibehålla deras engagemang. Elever beskriver i intervju att de upplever att utöver den gemensamma lektionsstarten varierar graden av struktur på lektionerna. Elever framhåller också att de uppskattar när lärarna har en tydlig struktur i undervisningen.

Vidare framgår av granskningen att syftet med undervisningen presenteras för eleverna, men att eleverna inte alltid upplever syftet som tydligt. Lärare beskriver att de presenterar syfte med arbetsområden eller lektioner och att det förmedlas till eleverna genom att lärarna berättar eller skriver på tavlan. Elever beskriver dock att de ofta inte vet varför de ska lära sig saker, utöver vad som är kursens mål eller vilket mål de själva har med sin prestation.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn tillsammans med lärarna säkerställer att all undervisning är strukturerad och varierad så att eleverna stimuleras och förmår upprätthålla sitt engagemang.

Granskningen visar att det varierar i vilken grad undervisningen är varierad och stimulerande, eleverna ges ett aktivt lärarstöd men det är inte alltid det ger effekten att eleverna koncentrerar sig på skolarbetet.

Skolinspektionen rekommenderar därför att rektorn tillsammans med lärarna ser till att samtlig undervisning är strukturerad och varierad så att eleverna stimuleras och förmår upprätthålla sitt engagemang. Det pågår redan ett bra arbete på skolan kring lektionsdesign och differentierad undervisning vilket förslagsvis kan fördjupas. I det fortsatta arbetet kan lärarna exempelvis arbeta med auskultationer med tydlig fokus på saker som lektionsstruktur, variation och effekten av det lärarstöd som ges. Elevhälsans olika professioner är redan involverade i arbetet, och kan med fördel fortsätta att arbeta med frågorna tillsammans med lärarna. Syftet med arbetet är också att studieron på lektionerna ska öka så att eleverna bibehåller koncentrationen på skolarbetet och att lärare kan koncentrera sig på att undervisa. I arbetet kan rektorn med fördel också ta stöd i utvecklingsområdet kring trygghet och studiero.

Trygghet och studiero

Författningsstöd

3 kap. 2 §, 5 kap. 3 och 5 §§, 6 kap. 6-7 §§ skollagen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Grundläggande värden, Förståelse och medmänsklighet, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionens bedömer följande: Skolan arbetar i flera delar så att utbildningen präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete.

Den sammanfattande motiveringen till bedömningen är att skolan bedriver ett medvetet arbete med trygghet och att de insatser som görs ger effekt. Däremot arbetar skolan inte samlat med studiero och eleverna deltar inte i arbetet på ett tydligt sätt. Studieron varierar på lektionerna och även om lärarna vidtar vissa ändamålsenliga åtgärder saknas det ett gemensamt förhållningssätt för att skapa en studiemiljö där eleverna ges förutsättningar att utföra skolarbetet utan att bli störda.

Skolan bedriver ett medvetet arbete med trygghet

Granskningen visar att skolan arbetar medvetet med att öka elevernas upplevelse av trygghet i skolan. Av granskningen framgår att skolan sedan höstterminen 2021 genomför ett anti-mobbingsprogram i syfte att ytterligare öka tryggheten. Eleverna uppger att de överlag känner sig trygga och det framgår av dokumentation och intervjuer med både personal och rektorn att tryggheten följs upp regelbundet och att

åtgärder vidtas, så som duschbås i omklädningsrummen och rastvakter. Antalet elever som upplever att det förekommer mobbning på skolan har följts upp via enkäter och rektorn uppger att den procentuella ökningen under mätperioden beror på att medvetenheten har ökat. Av samtliga intervjuer framgår att framgångsfaktorer för det välfungerande trygghetsarbetet dels handlar om de årskursblandade arbetslagen, där även elever möts åldersblandat i de olika delarna av lokalerna, men även andra faktorer så som en närvarande och engagerad rektor, goda relationer mellan lärare och elever samt skolregler bidrar till att eleverna känner sig trygga i skolan.

Arbete med studiero är inte samlat och studieron under lektionerna varierar

Av granskningen framgår att arbetet med studiero inte är samlat. Elever uppger i intervju att de inte på ett tydligt sätt medverkar i att ta fram förhållningsregler och att reglerna är olika beroende på lärare eller klass, och att reglerna byts ut, vilket gör att det blir oklart vad som gäller och att åtgärderna mot störande beteenden inte blir konsekventa. I arbetet med studiero lyfter lärare under intervju fram vikten av lärarens ledarskap och tydlighet i klassrummet, men det framgår även att skolan sätter in nya regler eller åtgärder för att komma tillrätta med ordningen i vissa klasser och att lärare tillämpar konsekvenstrappor olika. I intervju med elevhälsans representanter framgår att det finns behov av tydlighet, struktur och stimulans för att bibehålla elevernas engagemang. Av intervjuer med rektorn och lärare framgår att det fortsatt behövs mer struktur på lektioner och att även ledarskapet i klassrummet behöver utvecklas för att främja studieron.

Av granskningen framgår att studieron under lektionerna varierar. Av de lektionsobservationer som genomförts framgår att det på flertalet lektioner råder en hög ljudnivå, ibland eftersom elever pratar rätt ut i klassrummet under lärares genomgångar eller gemensamma moment, eller att elever är engagerade i samtal med klasskamrater om annat än undervisningen. Det förekommer även att elever upprepat ägnar sig åt annat än skolarbetet och rör sig runt i klassrummet på ett sätt som gör att de stör övriga elever. På flera lektioner behövde lärare upprepat tillrättavisa elever för att upprätta ordningen eller behålla deras uppmärksamhet, ofta utan önskad effekt. Det fanns även lektioner där studieron var välfungerande och eleverna behöll koncentrationen på sina uppgifter. Av intervju med elever framgår att de upplever att studieron varierar, särskilt mellan olika klasser, och att det ofta förekommer att studieron brister. I intervjuer med både lärare, elevhälsans representanter och rektorn framgår att de uppfattar studieron på liknande sätt som eleverna.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn tillsammans med lärarna och eleverna utformar ett arbete med studiero som bygger på ett gemensamt förhållningssätt, och att de åtgärder som vidtas för att upprätthålla studiero ger effekt på långt sikt.

Granskningen visar att studieron varierar, arbetet med studiero är inte samlat samt att de åtgärder som vidtas inte får önskad effekt.

Skolinspektionen rekommenderar därför att rektorn tillsammans med personalen utformar ett samlat arbete med studiero. Det kan exempelvis ske genom att utforma tydliga klassrumsregler där eleverna deltar i framtagandet av dessa regler. Reglerna bör vara kända för elever och personal så att det inte råder tvekan om vad som gäller och vad som sker om reglerna inte respekteras. Vidare utgör ett gemensamt förhållningssätt hos personalen en viktig del i arbetet med att skapa studiero, vilket även innefattar hur eventuella konsekvenstrappor ska användas. För att uppnå ett gemensamt förhållningssätt är det också av vikt att skapa en samsyn kring hur förutsättningar för långsiktigt god studiero skapas. Detta kan med fördel innefatta hur undervisningen kan genomföras för att bidra till studiero genom att fånga och bibehålla elevernas uppmärksamhet och stimulera deras engagemang under hela lektionen. I arbetet kan rektorn med fördel ta stöd i utvecklingsområdet kring undervisning.

Bedömning och betygssättning

Författningsstöd

1 kap. 9 §, 3 kap. 14 §, 10 kap. 20 a § skollagen

9 kap. 20 och 22 b §§ skolförordningen

Lgr22, 2.2 Kunskaper, 2.7 Bedömning och betyg

Skolinspektionens bedömer följande: Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i omdömen och betyg ges i hög utsträckning.

Den sammanfattande motiveringen till bedömningen är att rektorn analyserar eventuella skillnader i betyg i olika ämnen och mellan nationella prov och slutbetyg. Rektorn för samtal med lärare utifrån analyserna och landar i tydliga förklaringar till eventuella avvikelser. Lärarna använder sig av olika metoder för att göra likvärdiga bedömningar och rektorn ger även lärarna förutsättningar att kvalitetssäkra sina betyg.

Rektorn analyserar eventuella avvikelser i betyg

Granskningen visar att rektorn analyserar eventuella avvikelser i betyg som kan ha sin grund i att lärarna tolkar betygsriterierna olika. Av granskningen framgår att rektorn följer upp samtliga betyg, resultat på nationella prov och att det görs jämförelser mellan meritvärde och betygspoäng. F-varningar sammanställs i mitten av terminen av mentor eller ämneslärare. Rektorn för samtal vid avvikelser som uppmärksammas, främst gemensamt med lärarna, men det finns även fall där rektorn talat med lärare enskilt. Samtalen har landat i tydliga slutsatser.

Rektorn ger lärare förutsättningar att kvalitetssäkra sina betyg

Lärarna använder sig av olika metoder för att göra likvärdiga bedömningar och rektorn ger lärarna förutsättningar att kvalitetssäkra sina betyg. Lärare beskriver i intervjuer att de använder sig av varierade metoder för att göra likvärdiga bedömningar, bland annat rådfrågar de ämneskollegor, utformar prov och ser över underlag gemensamt. De lärare som saknar ämneskollega samverkar med lärare i andra ämnen kring bedömningsfrågor, exempelvis samverkar lärarna i bild och slöjd. Det har även skett erfarenhetsutbyte i frågorna med andra skolor via huvudmannens kontakter och nätverksträffar inom skolans lägeskommun.

Rektorn ger lärarna förutsättningar att kvalitetssäkra sina betyg genom tid avsatt för att sambedöma nationella prov. Lärarna har även ämneskonferenser var tredje vecka och arbetslagsmöten där de själva sätter agendan och använder tid till att kalibrera och kvalitetssäkra sin betygsättning. Lärare beskriver även i intervju att de fått önska mer tid tillsammans vid schemaläggning, vilket hörsammats. Lärare utan behörighet och legitimation sätter betyg tillsammans med legitimerad lärare och diskuterar bedömningarna. Därtill framhåller lärare att de har ett ständigt pågående arbete med att gemensamt diskutera bedömning och att det därför inte förekommer några överraskningar kring betygsättning.

Huvudmannens styrning och stöd

Författningsstöd

2 kap. 2, 8 a, 13, 18 och 34–35 §§, 4 kap. 7–8 §§ skollagen

3 kap. 1 och 4 §§, 5 kap. 1 § kommunallagen

Lgr 22, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionens bedömer följande: Huvudmannen styr och stödjer i hög utsträckning skolenhetens arbete med att ge eleverna en god och likvärdig utbildning.

Den sammanfattande motiveringen till bedömningen är att huvudmannen gör självständiga bedömningar av verksamheten och att det finns tydlighet i ansvarsområden mellan huvudmannen och skolenheten. Huvudmannen har tydliggjort sitt ansvar att ta emot och utreda klagomål mot verksamheten och ser till att nödvändiga åtgärder vidtas. Huvudmannen ger ett behovsanpassat stöd till rektorn och tar även ansvar för god måluppfyllelse och en likvärdig utbildning genom att systematiskt och med långsiktighet ge rätt förutsättningar för att bedriva en god utbildning.

Huvudmannen gör självständiga bedömningar av verksamheten och agerar som en oberoende aktör

Granskningen visar att huvudmannen gör självständiga bedömningar av verksamhetens kvalitet. Av granskningen framgår att huvudmannen gör självständiga bedömningar av verksamheten genom att följa upp skolans resultat avseende kunskap och trygghet och analysera dessa över tid och i jämförelse med lägeskommunen. Resultat som skiljer sig analyseras för att finna orsaker. Huvudmannen tar också del av personalens enkätsvar och läsårsreflektioner via rektorn, vilket utgör ett underlag för bedömning av verksamhetens behov. Styrelsen har möten sex gånger per år då frågor som exempelvis personal, lokaler och trygghet och studiero diskuteras och analyseras. I skolans verksamhet finns exempel på insatser som initierats av huvudmannen, så som arbetet med trygghet utifrån ett särskilt anti-mobbningsprogram. Det framgår av granskningen att huvudmannen föreslagit programmet till rektorn, som i sin tur tagit ställning. Däremot baserades det inte på ett tydligt identifierat behov på skolan utöver att skolan inte arbetade efter något särskilt program och att programmet gett goda resultat på andra skolor.

Av granskningen framgår att det finns en känd ansvarsfördelning mellan rektorn och huvudmannen. Av intervju med rektorn och huvudmannen framgår att det finns en ansvarsfördelning och en medvetenhet kring vad som åligger huvudmannen och vad som är rektorns ansvar, detta ska dock utarbetas närmare då huvudmannarepresentanten någorlunda nyligen tillträtt tjänsten. Ansvarsfördelningen är förankrad i både skolans och huvudmannens organisation och huvudmannen ser till att rektorn sköter skolan på rätt sätt men ger även stöd till rektorn i det arbetet. Representanten för huvudmannen beskriver också i intervju att de olika kompetenserna hos huvudmannen och i skolläningen kompletterar varandra, vilket inte utesluter att representanten också är väl insatt i de frågor som är rektorns främsta ansvarsområden. Huvudmannen besöker skolan regelbundet och medverkar även i möten med vårdnadshavare.

Av granskningen framgår vidare att huvudmannen agerar som en oberoende aktör vid klagomål och kränkingsanmälningar. Huvudmannen har synliggjort för elever och vårdnadshavare att de kan vända sig till huvudmannen med sådana ärenden genom att tillhandahålla kontaktuppgifter på skolans interna och externa webbsida. Vid klagomål som inkommer till skolan hanteras sådana först genom rektorn, men vid behov eller om klagomålet rör rektorn hanterar huvudmannen det. Vid tidpunkten för intervjun hade inga klagomål inkommit sedan huvudmannarepresentanten tillträtt men representanten hade kännedom om ett ärende hos rektorn och rektorn har erfarit att huvudmannen utrett klagomål tidigare. Det framgår vidare av granskningen att huvudmannen har en organisation för att utreda klagomål på adekvat sätt.

Huvudmannen ger ett behovsanpassat stöd till rektorn och säkerställer långsiktigt goda förutsättningar

Granskningen visar att huvudmannens stöd till rektorn är behovsanpassat. Av granskningen framgår att huvudmannen ger stöd till rektorn genom regelbundna möten och genom att inta en stödjande roll utöver att se till att rektorn sköter skolverksamheten. Det sker genom att förmedla kunskap om hur andra skolor gör men även genom att låta rektorn arbeta självständigt. Vidare har representanten gett rektorn i uppdrag att skapa en arbetsplats rektorn trivs med och framhåller vikten av att rektorn mår bra så att hen också kan verka för att även skolans personal mår bra. Av intervjun med rektorn framgår att hen själv efterfrågat relativt lite stöd, men att hen får det hen behöver och att stöd även tillhandahållits av huvudmannen i form av ledarskapsutbildning, verksamhetsträffar och en styrgrupp där rektorn arbetar koncentrerat med representant för huvudmannen. Huvudmannen kan även identifiera behov av fortbildning hos rektorn och därigenom ge förslag på utbildning.

Huvudmannen arbetar systematiskt med att ge rätt förutsättningar för utbildningen på ett långsiktigt sätt. Enligt representanten för huvudmannen är lokalerna välfungerande och huvudmannen ser till att utföra enklare renoveringar själv, utöver det som görs av förvaltaren vilket är kommunen. Under lektioner som observerades förekom flertalet datorer som inte fungerade, men det framgår av granskningen att huvudmannen redan köpt in nya datorer som ska vara bättre anpassade för elevarbeten. Huvudmannen verkar vidare för att personalen ska ha rätt kompetens för uppdraget, och antal lärare med legitimation och behörighet går igenom, även ekonomin och bemanningen går igenom när skolans kvalitet följs upp.

Huvudmannen ger också viss kompetensutveckling, exempelvis genom att ordna föreläsningar, och ställer sig även positiv till om personalen vill gå utbildningar.

På Skolinspektionens vägnar

Beslutet har fattats av Indra Kullenberg.

Föredragande i ärendet har varit utredare Ylva Tillquist.

I handläggningen av ärendet har även utredare Åsa Jansson medverkat.

Bilaga 1: Underlag för bedömning

Vid granskningsbesöket inhämtas information om såväl styrkor som utvecklingsområden inom verksamheten. Värderingarna i detta beslut grundar sig på:

- Åtta lektionsobservationer.
- En gruppintervju med elever.
- Två gruppintervjuer med lärare.
- En gruppintervju med skolans elevhälsa.
- En intervju med rektor samt biträdande rektor.
- En intervju med representant för huvudmannen som genomfördes digitalt.
- Dokumentstudier. Dels de dokument som begärts in från huvudmannen och skolan samt den officiella statistik som finns att tillgå om den aktuella skolan.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens protokoll från besöket för faktakontroll.

Som underlag för bedömningarna har Skolinspektionens utredare använt sig av bedömningsunderlag, vilka är utformade i enlighet med forskning och beprövad erfarenhet. Bedömningsunderlagen beskriver de områden som utredarna ska granska vid besök på skolenheter. Bedömningsunderlagen är uppdelade i bedömningsområden. Respektive bedömningsområde är sedan nedbrutet till ett antal punkter. Dessa punkter beskriver mer i detalj vad som ska utredas, för att identifiera var skolans styrkor respektive förbättringsområden finns.

Bedömningsområden

Inom respektive område granskas följande delar:

Bedömningsområde 1: I vilken utsträckning leder rektorn lärarnas utveckling av undervisningen och verkar för elevernas lika rätt till en god utbildning oavsett könstillhörighet? Inom detta område granskas hur rektor arbetar med uppföljning och analys, hur skolans arbete med jämställdhet bedrivs, samt hur rektorn leder och organiserar skolans arbete.

Bedömningsområde 2: I vilken utsträckning får eleverna en undervisning som främjar deras möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden? I detta område granskas om undervisningen är målfokuserad, varierad och innehåller aktivt lärarstöd, om eleverna stimuleras och utmanas i undervisningen utifrån sina behov och förutsättningar samt om eleverna görs delaktiga i undervisningen och i sitt eget lärande.

Bedömningsområde 3: I vilken utsträckning präglas utbildningen av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete? I detta område granskas hur skolan arbetar för att skapa en lugn och trygg miljö där det råder studiero.

Bedömningsområde 4: I vilken utsträckning ges lärarna förutsättningar att säkerställa likvärdighet i omdömen och betyg? I detta område granskas hur skolan arbetar med diskussion, analys och kvalitetssäkring i arbetet med omdömen och betyg.

Bedömningsområde 5: I vilken utsträckning styr och stödjer huvudmannen skolenhetens arbete med att ge eleverna en god och likvärdig utbildning i en trygg miljö? I detta område granskas hur huvudmannen arbetar med att vara en självständig aktör i arbetet mot att nå de nationella målen.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida:
www.skolinspektionen.se

Bilaga 2: Bakgrundsuppgifter

Södervikskolan är en skola med elever i årskurs 6-9 belägen i Upplands Väsby kommun. Huvudman för skolan är Atvexa AB. Vid tidpunkten för granskningen går ca 450 elever på skolan

Skolinspektionen besökte skolenheten den 2-3 maj 2023 samt genomförde en digital intervju med representant för huvudmannen den 5 maj. Besöket genomfördes av Åsa Jansson och Ylva Tillquist.